

JEREMIA

31:23-32:44

Het nieuwe verbond en het voortbestaan van
Israël in het gelovige overblijfsel.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jeremia/31-23-32-44

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Herstel van Juda en Jeremia's aangename slaap	4 min	4
2	Eigen schuld en het spreekwoord van zure druiven	4 min	6
3	Eigen verantwoordelijkheid na de ballingschap	2 min	9
4	Dezelfde boodschap bij Jeremia en Ezechiël	4 min	10
5	Het nieuwe verbond in Jeremia en Hebreëën	4 min	12
6	God schrijft Zijn wet in het hart	3 min	15
7	Een nieuw hart en de strijd met het vlees	2 min	16
8	Iedereen zal God persoonlijk kennen	4 min	17
9	De Heilige Geest als innerlijke leraar	3 min	19
10	Mozes wenst Gods Geest voor heel het volk	2 min	21
11	Pinksteren vervult de belofte van Gods Geest	2 min	22
12	Definitieve vergeving maakt offers overbodig	4 min	24
13	Het nieuwe verbond is al van kracht	3 min	26
14	Jezus sluit het verbond met het overblijfsel	2 min	28

15	Gods trouw aan Israël en de scheppingsorde	3 min	30
16	God verwerpt niet heel Israëls nageslacht	3 min	32
17	Het behouden overblijfsel bij Elia en Paulus	2 min	33
18	Een heilige natie zonder land of afkomst	2 min	35
19	De gemeente als Gods heilige volk	2 min	36
20	Jeruzalem krijgt ruimere grenzen	3 min	37
21	Een heilig Jeruzalem met plaats voor heidenen	3 min	39
22	Jeremia gevangen tijdens het beleg	3 min	41
23	Hanameëls akker en het recht van lossing	3 min	43
24	Een akker kopen als teken van terugkeer	4 min	44
25	Jeremia bidt om inzicht in de aankoop	2 min	47
26	God belooft terugkeer en een eeuwig verbond	3 min	48
	Om verder te lezen		50

1

Herstel van Juda en Jeremia's aangename slaap

De vorige keer zijn we midden in hoofdstuk 31 van Jeremia gestopt. We pakken het weer op, ongeveer halverwege, bij vers 23.

Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zij zullen in het land Juda en in zijn steden weer dit woord zeggen, wanneer Ik een omkeer zal brengen in hun gevangenschap: Moge de HEERE u zegenen, woonplaats van gerechtigheid, heilige berg.

JEREMIA 31:23

Ik vermoed dat ze dat vroeger zeiden, in betere tijden, toen Jeruzalem een woonplaats van gerechtigheid en een berg van heiligheid genoemd kon worden. Ik weet niet hoever dat teruggaat, misschien tot de tijd van David, misschien tot de tijd van Josia. Maar het was niet langer een passende zegen om over deze stad uit te spreken, omdat het niet langer een stad van gerechtigheid of heiligheid was. Er zal weer een tijd komen waarin dit een passende manier zal zijn om over Jeruzalem en over Sion te spreken.

Daarin zullen Juda en al zijn steden met elkaar wonen, akkerbouwers en wie met de kudde rondtrekken. Want Ik heb de vermoeide ziel te drinken gegeven en elke treurig geworden ziel heb Ik met voedsel vervuld. Hierop ontwaakte ik en ik keek. Mijn slaap was mij aangenaam geweest.

JEREMIA 31:24-26

Ik weet niet of dit betekent dat hij weer ging slapen en heerlijk sliep, of dat de herinnering aan de dromen die hij had gehad hem als het ware een aangename nasmaak gaf. Hoe dan ook, dat is een vreemde onderbreking in vers 26, want de

profetie gaat verder. Ik weet niet wat de bedoeling is van die onderbreking op dit punt, waarbij hij wakker wordt. Tenzij we moeten begrijpen dat hij maar even wakker werd, om zich heen keek, weer in slaap viel en nog meer van hetzelfde soort profetie ontving.

Als dat zo is, dan maakt de invoeging van dit vers het geheel eenvoudigweg levensecht. We weten dat we geen tekst lezen die op een later tijdstip kunstmatig is opgesteld en zich voor iets anders uitgeeft. Hij vertelt het gewoon zoals het verloopt. Hij werd even wakker en ging weer slapen. Dat is beslist niet het vermelden waard, tenzij het werkelijk gewoon was wat er gebeurde en wat hij zich herinnerde dat er gebeurd was. Er is geen reden om de profetie op dit punt daarmee te onderbreken, behalve om een klein detail te vertellen dat waar is.

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik het huis van Israël en het huis van Juda bezaaien zal met zaad van mensen en zaad van dieren.

JEREMIA 31:27

Dit betekent eenvoudigweg dat het land weer bevolkt zal worden. Er zal nageslacht van mensen zijn dat het land bevolkt, en ook nageslacht van dieren. Bedenk dat ook de dieren aan de koning van Babylon waren overgegeven, zoals eerder verschillende

keren werd vermeld. Met de dieren wordt waarschijnlijk vee bedoeld, en naar alle waarschijnlijkheid niet zozeer wilde dieren, maar vee, dat een teken van voorspoed en zegen is.

Dan zal het gebeuren, dat Ik ten aanzien van hen zal waken om te bouwen en te planten, zoals Ik ten aanzien van hen gewaakt heb om weg te rukken en af te breken, om omver te halen en te vernielen, en hun kwaad aan te doen, spreekt de HEERE. In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden van de kinderen zijn stomp geworden. Maar ieder zal om zijn eigen ongerechtigheid sterven. Ieder mens die onrijpe druiven eet — zijn tanden zullen stomp worden.

JEREMIA 31:28-30

2

Eigen schuld en het spreekwoord van zure druiven

Er zijn een paar interessante bijzonderheden aan dit stukje in de verzen 29 en 30. Dit spreekwoord, betekent in wezen dat de ene generatie de daad verrichtte die het gevolg veroorzaakte, maar dat de volgende generatie dat gevolg ondervond. Als je zure druiven eet, zou je normaal gesproken je gezicht vertrekken en zouden je tanden stroef worden. Je zou dus denken dat de vaders die de zure druiven aten, stoeve tanden zouden krijgen, maar het zijn de tanden van hun kinderen. De kinderen ondervinden de gevolgen van wat hun vaders hebben gedaan. Dat is wat het spreekwoord betekent.

Het werd onder de Joden gebruikt in de tijd van Ezechiël en Jeremia, want ze haalden het allebei aan, alsof ze wilden zeggen: ‘Wij lijden dit allemaal door wat onze vaders hebben gedaan.’ Met andere woorden, ze namen zelf geen verantwoordelijkheid

voor hun zonden en erkenden niet dat ze deze gevolgen zelf hadden verdiend. In plaats daarvan zeiden ze: ‘Dit komt alleen maar doordat onze vaders verkeerd hebben gehandeld.’

Ezechiël verwijst ook naar dit spreekwoord, hoewel hij niet met Jeremia in Jeruzalem is. Hij is in Babylon, bij de ballingen daar. Blijkbaar was dit spreekwoord populair onder de Joden. Het reisde met hen mee naar de ballingschap en werd iets wat ze bleven zeggen wanneer ze klaagden over hun verblijf in Babylon.

In Ezechiël 18, aan het begin van het hoofdstuk, staat:

Het woord van de HEERE kwam tot mij:

EZECHIËL 18:1

Dit is nu Ezechiël.

Ezechiël 18:2-4:

Wat bedoelen jullie met dat spreekwoord over het land Israël: de vaders hebben zure druiven gegeten en de kinderen krijgen er stroeve tanden van? Zo waar Ik leef, zegt God, de Heer, jullie zullen dat spreekwoord in Israël niet meer gebruiken. Kijk, ieder mensenleven is van Mij; het leven van de vader is net zo goed van Mij als dat van de zoon; wie zondigt, zal sterven.

En Hij zegt vervolgens:

En zie, heeft hij een zoon voortgebracht die al de zonden van zijn vader die hij doet, ziet; hij ziet ze, maar doet zelf die dingen niet — hij eet geen offermaaltijden op de bergen, slaat zijn ogen niet op naar de stinkgoden van het huis van Israël, onteert de vrouw van zijn naaste niet, buit niemand uit, houdt een onderpand niet in pand, maakt geen roofgoed buit, geeft zijn brood aan de hongerige en bedekt de naakte met kleding, blijft met zijn handen van de arme af, neemt geen rente en winst, voert Mijn bepalingen uit en gaat in Mijn verordeningen — die zal niet sterven vanwege de ongerechtigheid van zijn vader. Hij zal zeker in leven blijven. Zijn vader — omdat hij zich aan afpersing schuldig gemaakt heeft, roofgoed van zijn broeder buitgemaakt heeft en te midden van zijn volksgenoten gedaan heeft wat niet goed was — zie, hij zal sterven vanwege zijn ongerechtigheid. Maar u zegt: Waarom draagt de zoon de ongerechtigheid van zijn vader niet? Wel, de zoon heeft recht en gerechtigheid gedaan: al Mijn verordeningen heeft hij in acht genomen en hij heeft ze gehouden. Hij zal zeker in leven blijven. De mens die zondigt, die zal sterven. De zoon zal de ongerechtigheid van de vader niet dragen, en de vader zal de ongerechtigheid van de zoon niet dragen. De gerechtigheid van de rechtvaardige zal op hemzelf zijn, en de goddeloosheid van de goddeloze zal op hemzelf zijn.

EZECHIËL 18:14-20

Met andere woorden, de tanden van de zonen zullen niet stroef worden door wat hun vaders doen. Als de tanden van de zonen stroef worden, komt dat doordat de zonen zelf de onrijpe druiven hebben gegeten. Dat wil zeggen, ze hebben het zelf verdiend.

God gaat geen onschuldige generaties straffen voor de daden van een goddeloze voorgaande generatie. Dat is wat Ezechiël zegt. Ook Jeremia zegt, in Jeremia 31:29:

In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden van de kinderen zijn stomp geworden.

JEREMIA 31:29

3

Eigen verantwoordelijkheid na de ballingschap

Maar het is minder duidelijk welke functie deze vermelding ervan in dit hoofdstuk heeft, want ze staat midden in Gods spreken over zegen. Ze staat midden in Gods spreken over het einde van de ballingschap, het einde van het lijden. Juist toen ze leden, klaagden ze: ‘Het zijn de zonden van onze vaders die dit lijden over ons hebben gebracht.’

Het is mogelijk dat Hij bedoelt: ‘Wanneer Ik de situatie heb omgekeerd en alles goed is, zullen mensen niet meer praten en theorieën bedenken over hoe slecht het gaat en waarom.’ Want dan zal het niet slecht gaan. Mensen zullen ophouden dit spreekwoord te gebruiken dat ze nu, in de dagen van Jeremia, gebruiken:

Dan zal het gebeuren, dat Ik ten aanzien van hen zal waken om te bouwen en te planten, zoals Ik ten aanzien van hen gewaakt heb om weg te rukken en af te breken, om omver te halen en te vernielen, en hun kwaad aan te doen, spreekt de HEERE. In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden van de kinderen zijn stomp geworden. Maar ieder zal om zijn eigen ongerechtigheid sterven. Ieder mens die onrijpe druiven eet — zijn tanden zullen stomp worden.

JEREMIA 31:28-30

Ze zullen geen aanleiding meer hebben om daarover te praten, omdat hun tanden niet meer stroef zullen worden. Misschien betekent het dat.

Maar zoals hij in vers 30 verdergaat, klinkt het alsof het hier iets anders zou kunnen betekenen, want hij zegt:

Maar iedereen zal sterven door zijn eigen schuld; wie zure druiven eet, krijgt zelf stroeve tanden.

Het klinkt alsof er staat dat er zelfs na de terugkeer van de ballingen, zelfs nadat de tijd van zegen is aangebroken, nog steeds mensen zullen zijn die onrijpe druiven eten en van wie de tanden stroef worden. Maar niemand zal lijden voor de zonden van zijn vaders. Iedereen zal de verantwoordelijkheid dragen voor zijn eigen zonden.

4

Dezelfde boodschap bij Jeremia en Ezechiël

Een van de vragen die ik me stel, is: wat is de ontstaansrelatie tussen deze uitspraak in Jeremia en dezelfde uitspraak in Ezechiël? Welke kwam eerst? Stonden ze los van elkaar? Sprak God onafhankelijk van elkaar tot Jeremia en Ezechiël en gaf Hij hun precies dezelfde informatie?

Zo waar Ik leef, spreekt de Heere HEERE, als u dit spreekwoord in Israël nog durft te gebruiken! Zie, alle mensenlevens behoren Mij toe. Zowel het leven van de vader als het leven van de zoon, die behoren Mij toe. De mens die zondigt, die zal sterven.

EZECHIËL 18:3-4

Enzovoort. Dat zou natuurlijk kunnen. De Heilige Geest zou gemakkelijk dezelfde waarheid aan twee verschillende mensen op verschillende plaatsen kunnen openbaren.

Als je in je cultuur iets hoort wat gewoon niet klopt, kun jij immers tot de conclusie komen: ‘Deze uitspraak is verkeerd.’ En een andere christen die je nooit hebt ontmoet, kan tot dezelfde conclusie komen. Ik herinner me dat ik eind jaren zestig en begin jaren zeventig voor het eerst een sterke nadruk hoorde op de noodzaak van eigenwaarde en zelfliefde. Ik dacht dan: ‘Wacht eens even.’ Ik was er niet voor gewaarschuwd, want het was een vrij nieuwe nadruk in onze cultuur. Toen ik het hoorde, dacht ik: ‘Dat klinkt niet goed. Jezelf liefhebben klinkt gewoon niet goed. Dat is een verkeerde nadruk.’

Later hoorde ik natuurlijk andere christenen hetzelfde zeggen, omdat het een algemeen gangbaar idee in de cultuur werd. Dus heel veel christenen zeiden hetzelfde. We hadden het niet van elkaar. We hoorden het gewoon zeggen en dachten: ‘Wacht eens even, vanuit christelijk oogpunt is dat niet waar.’

Als zowel Ezechiël als Jeremia dit spreekwoord dus hoorden gebruiken onder de mensen van hun tijd, zouden ze allebei dezelfde reactie kunnen hebben gehad: ‘Wacht, dat is niet waar. Jullie geven jullie vaders de schuld van wat jullie is overkomen. Het komt niet door wat jullie vaders hebben gedaan.’ Hoewel dat gedeeltelijk wel zo is. Jeremia zei wel dat het kwam door wat Manasse had gedaan. Manasse was inmiddels dood. Maar het probleem is dat wat Manasse deed, was voortgezet door zijn nakomelingen. Als zijn nakomelingen zich hadden bekeerd, zouden de kinderen niet van pijn ineen hoeven te krimpen, ongeacht wat Manasse had gedaan.

Het probleem is dat wat Manasse deed, opstand tegen God een vaste plaats in de samenleving gaf, waarin zijn nakomelingen zich verschillende generaties lang verlustigden en waarmee ze doorgingen. Manasse had dit alles dus in gang gezet. Daarna groeide het steeds verder uit tot een hopeloze situatie waarin God moest oordelen. Je kon dus zeggen dat het kwam door wat Manasse had gedaan. Toch lijdt deze generatie omdat de mensen zelf ook doen wat Manasse deed. Het zijn geen onschuldige mensen die lijden voor de schuld van een eerdere schuldige generatie. Ze zijn zelf ook een schuldige generatie. Daar gaat het hier om.

Maar ik weet het niet. Ezechiël werd in gevangenschap weggevoerd nadat Jeremia in Jeruzalem was begonnen te prediken. En omdat Ezechiël ook uit Jeruzalem kwam, zou hij Jeremia deze profetie hebben kunnen horen uitspreken. Het is mogelijk dat hij die

zelf voor de ballingen heeft uitgelegd. Er is in elk geval een opmerkelijke overeenkomst tussen de verzen 29 en 30 hier en Ezechiël 18. Zowel hetzelfde spreekwoord als hetzelfde bezwaar tegen dat spreekwoord worden vermeld.

5

Het nieuwe verbond in Jeremia en Hebreëen

Nu vers 31. Dit is de bekendste passage in dit gedeelte van Jeremia.

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden — Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken.

JEREMIA 31:31-34

Van het nieuwe verbond wordt hier gezegd dat het in tegenstelling staat tot het verbond dat Hij hun bij de berg Sinaï gaf. Het verschil dat Hij noemt, is dat het op de harten geschreven wordt. Maar de schrijver van Hebreëen zegt, wanneer hij dit aanhaalt, dat er nog meer voordelen zijn, nog meer verbeteringen ten opzichte van het oude verbond. De schrijver van Hebreëen vertelt ons dat het nieuwe verbond op betere beloften berust.

In Hebreeën hoofdstuk 8 wordt deze hele passage aangehaald om een toelichting die de schrijver al gegeven heeft, verder uit te werken. In Hebreeën 8:6 staat:

Nu heeft Hij echter een zoveel voortreffelijker bediening ontvangen, zoals Hij ook van een beter verbond Middelaar is: een verbond dat in betere beloften is vastgelegd.

HEBREEËN 8:6

Dat wil zeggen: Jezus heeft een betere bediening verkregen dan de priesters van het Oude Testament.

Immers, als dat eerste verbond onberispelijk geweest was, zou er voor een tweede geen plaats zijn gezocht.

HEBREEËN 8:7

Daarmee wordt het verbond bij de berg Sinaï bedoeld.

Voor het geval de lezers zeggen: ‘Wat bedoel je, dat er naar een tweede verbond gezocht werd?’, zegt hij: ‘Laat ik je iets uit Jeremia 31 aanhalen.’

Want Hij vindt iets op hen aan te merken.

HEBREEËN 8:8

Dat wil zeggen: met de bepalingen en de beloften van het eerste verbond.

Hij zegt: Zie, er komen dagen, zegt de Heere, dat Ik met het huis van Israël en het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten. Het zal niet zijn zoals het verbond dat Ik met hun vaders sloot toen Ik hen bij de hand nam om hen uit Egypte te leiden. Want zij bleven niet in Mijn verbond, en Ik keek niet meer naar hen om, zegt de Heere.

HEBREEËN 8:8-9

‘Ik keek niet meer naar ze om.’ Dat is de lezing van de Septuaginta. In het Hebreeuws staat:

Ik was een echtgenoot voor ze.

Vers 10:

Want dit is het verbond dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven en Ik zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen beslist niet ieder zijn naaste en ieder zijn broeder onderwijzen en zeggen: Ken de Heere. Want zij allen zullen Mij kennen, van klein tot groot onder hen. Want Ik zal wat hun ongerechtigheden betreft genadig zijn en aan hun zonden en hun wetteloos gedrag beslist niet meer denken.

HEBREEËN 8:10-12

Dit is een van de langste citaten uit het Oude Testament in enig boek van het Nieuwe Testament. Het is de hele passage die we zojuist gelezen hebben, Jeremia 31:31 tot en met 34. Maar dan zegt hij in vers 13:

Als Hij spreekt van een nieuw verbond, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat oud is verklaard en wat verouderd, staat op het punt te verdwijnen.

HEBREEËN 8:13

En dat doet Hij in deze passage.

Dat wil zeggen: het verbond van Sinäi.

Deze laatste onheilspellende opmerking verwijst ongetwijfeld naar de naderende verwoesting van de tempel in Jeruzalem. Het stond op het punt te verdwijnen, alles wat bij het oude verbond hoorde. Maar het is al verouderd. Zelfs voordat Jeruzalem

viel, was het oude verbond verouderd, omdat er een nieuw verbond gekomen is, zegt hij.

6

God schrijft Zijn wet in het hart

We zien een aantal dingen aan deze passage in Jeremia wanneer een schrijver van het Nieuwe Testament die aanhaalt en toepast. Hij zegt allereerst dat het een beter verbond is. Het is niet alleen nieuw; het is nieuw en verbeterd. Het is een beter verbond omdat het op betere beloften berust. Welke zijn dat? Wat zijn die betere beloften? In deze passage in Jeremia 31 staan beloften die niet van toepassing zijn op het oude verbond en daarom een verbetering ten opzichte daarvan zijn.

De beloften die de schrijver van Hebreëën volgens mij op het oog heeft wanneer hij dit aanhaalt, zijn: A, de wet zal in het hart geschreven worden. Dat is een verbetering, omdat het hart het probleem is. Het hart van het volk is het probleem. De wetten zijn het probleem niet. Er is niets mis met de wetten die God hun bij de berg Sinaï gaf. Het waren volmaakte wetten. David bezong in zijn psalmen hoe volmaakt en onberispelijk de wetten van God waren. Hij sprak erover dat er geen onrecht in is. De wet is heilig en goed en volmaakt. Paulus is het daarmee eens. In Romeinen hoofdstuk 7 zegt hij:

Ik weet dat de wet heilig, rechtvaardig en goed is.

ROMEINEN 7:12

Er is niets mis met de wet. Het probleem is het hart. De Joden waren net als ieder ander volk. Het waren gewoon gevallen, zondige mensen. Je kunt gevallen mensen goede regels opleggen, maar die regels voorspellen niet hoe ze zich zullen gedragen. Die regels schrijven voor, maar ze voorspellen niet. Ze zijn niet beschrijvend. Ze beschrijven hun gedrag niet. Ze vertellen hun alleen hoe ze zich zouden moeten gedragen. Maar omdat ze in hun hart gevallen en zondig zijn, dient de wet er alleen toe hun ongehoorzaamheid te onderstrepen. Ze lijken namelijk niet in staat om die wetten vanuit hun hart consequent te gehoorzamen. Daarom legt de aanwezigheid van die wetten alleen de norm vast en maakt ze duidelijk hoever ze daarvan zijn afgevallen.

Het nieuwe verbond neemt die wet en schrijft die in het hart. Dat is natuurlijk beeldspraak, maar het betekent dat de wet innerlijk wordt opgenomen. Gehoorzaamheid aan God wordt niet langer bepaald door een wet van buitenaf die wordt opgelegd aan een opstandig hart dat die niet wil gehoorzamen. In plaats daarvan wordt de wet in het hart opgenomen, zodat het hart die liefheeft, zodat het hart die omarmt. Zoals Paulus zei toen hij in Romeinen 7 sprak:

Met mijn verstand stem ik in met de wet van God.

ROMEINEN 7

Dat is de toestand van iemand bij wie de wet in het hart geschreven is. Zijn hart staat er welwillend tegenover in plaats van zich ertegen te verzetten. Het is een innerlijke verandering.

7

Een nieuw hart en de strijd met het vlees

Ezechiël sprak hier ook over, met iets andere woorden, in Ezechiël hoofdstuk 36. In Ezechiël 36, vers 25 en verder, zei God:

Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt.

EZECHIËL 36:25-27

De nieuwe regeling is dus een veranderd hart. Ezechiël kan spreken over het wegnemen van het harde hart, het stenen hart, en het daarvoor in de plaats geven van een zacht en gewillig hart van vlees. En over de Geest van God die in hen wordt gelegd,

zodat ze door een innerlijke aandrang van de Geest van God ertoe worden gebracht Hem te gehoorzamen en in Zijn wegen te wandelen.

Dat is hetzelfde als wat Jeremia bedoelt wanneer hij zegt dat de wet in het hart geschreven zal worden. De wet zal nu bepalen wat het hart omarmt. Het hart wil God gehoorzamen.

Nu is er nog steeds een deel van de christen dat ongehoorzaam wil zijn. Dat wordt het vlees genoemd, en daarom spreekt Paulus in Romeinen 7 over dat conflict dat hij heeft. Hij zegt:

Met mijn verstand stem ik ermee in dat Gods wet goed is. Maar in mijn leden is nog iets dat daartegen in opstand komt.

ROMEINEN 7

Maar het hart van de christen wil gehoorzamen. De christen heeft een nieuw hart. Hij heeft nog geen nieuw vlees. Dat zal later veranderd worden, maar alles op zijn tijd. God schrijft Zijn wet in ons hart, zodat we nu geneigd zijn tot gehoorzaamheid. Dat is een betere belofte. Dat is een belofte van iets beters dan wat het oude verbond heeft.

8

Iedereen zal God persoonlijk kennen

Een andere betere belofte in deze passage is dat God niet alleen gekend zal worden door enkelen die vervolgens de verantwoordelijkheid hebben Hem aan anderen bekend te maken, maar dat iedereen in het nieuwe verbond God persoonlijk zal kennen. Ze zullen niet ieder tegen zijn naaste zeggen: 'Ken de HEERE.'

[Vertalersnoot: De spreker haalt hier alleen ‘Ken de HEERE’ aan. Het volledige citaat uit Jeremia 31:31-34 is hieronder als context behouden.]

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden — Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ík hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zíj zullen Mij tot een volk zijn. Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken.

JEREMIA 31:31-34

Kijk, onder het oude verbond stond God buiten de gemeenschap en woonde Hij in een tabernakel die maar voor een paar mensen toegankelijk was, priesters en de hogepriester en dergelijke. Zelfs de wet van God was voor niemand toegankelijk behalve voor de priesters. De mensen waren afhankelijk van de priesters om hun te vertellen wie God was, wat God zei en wat de wetten waren.

Onder het oude verbond hadden mensen geen persoonlijke relatie met God. Ze hadden als gemeenschap een relatie met God. Het volk als geheel werd gezien als Gods zoon. Het volk als geheel werd gezien als het uitverkoren volk, maar voor afzonderlijke mensen gold dat veel minder. Als afzonderlijke mensen iets over God wilden weten, moesten ze praten met de enkelen die iets over God wisten: de priesters, die als enigen tot God konden naderen, de priesters, die als enigen de wetten van God in bewaring

hadden en die konden onderwijzen, enzovoort. Onder het oude verbond was er een bevoorrechte klasse van geestelijken van wie alle anderen afhankelijk waren om iets over God te weten te komen.

Dat was in de middeleeuwen ook vaak de situatie met de kerk in Europa, want de kerk hield haar plechtigheden in het Latijn, dat de gemiddelde mens niet verstond. Ze hadden geen gedrukte Bijbels. De Bijbel werd pas in de zestiende eeuw gedrukt. Vóór die tijd had de gemiddelde kerkganger geen Bijbel om te lezen. Velen van hen kenden waarschijnlijk het Evangelie niet en kenden God daarom niet persoonlijk. Maar ze waren afhankelijk van de priesters bij de mis en de kerkdienst om hun de wegen van God te leren. Dat gebeurde niet erg duidelijk, want het gebeurde in het Latijn, dat ze niet konden verstaan. Geen wonder dat die mensen niet erg christelijk waren. Ze wisten niets. Zo was het ook met de Joden.

Maar onder het nieuwe verbond, wanneer mensen daadwerkelijk dit verbond met God aangaan, komt ieder van hen in een relatie waarin ze Hem allemaal kennen. Dat geldt niet alleen voor hen als gemeenschap, maar ook voor hen als afzonderlijke mensen, van de grootste tot de kleinste onder hen. De omstandigheden zijn in dat opzicht dus heel anders dan in het Oude Testament.

9

De Heilige Geest als innerlijke leraar

In 1 Johannes hoofdstuk 2, 1 Johannes 2:27:

En wat u betreft, de zalving die u van Hem hebt ontvangen, blijft in u, en u hebt het niet nodig dat iemand u onderwijst; maar zoals deze zalving u onderwijst met betrekking tot alle dingen — en die zalving is waar en is geen leugen — en zoals ze u heeft onderwezen, zo moet u in Hem blijven.

1 JOHANNES 2:27

Hij bedoelt dat de Heilige Geest in je is.

De christen heeft een innerlijke leraar, de Heilige Geest. De wet is in ons binnenste geschreven. De Geest wordt ons in ons binnenste gegeven. We zijn niet afhankelijk van leraren die ons vertellen wat we moeten geloven. Nu zijn leraren, voor zover ze van de Heilige Geest de gave hebben gekregen om te onderwijzen, een van de middelen waardoor de Heilige Geest ons inderdaad onderwijst. Maar het probleem is dat niet alle leraren van de Geest die gave hebben gekregen, en dat niet alle leraren door de Geest spreken. Sommige leraren misleiden dus. Maar Johannes zegt dat je je daar geen zorgen over hoeft te maken. De Geest in je kan je leren wat goed en verkeerd is.

Leraren hebben hun plaats, en leraren kunnen de gemeente ten goede komen. Maar de individuele christen die de Heilige Geest heeft, is niet afhankelijk van een geestelijke die namens hem God kent, zodat hij Hem alleen uit de tweede hand kent.

Ze zullen Mij allemaal kennen.

Het nieuwe verbond is een verbond waarin alle mensen die bij Gods volk horen, ieder persoonlijk, God leren kennen. In de dagen van Mozes kende Mozes Hem. De Geest van God was op hem. Hij vond het een behoorlijke last om de enige man in Israël te zijn voor wie dat gold. Daarom klaagde hij en zei:

God, dit is te zwaar voor me.

En God zei:

De HEERE zei tegen Mozes: Verzamel voor Mij zeventig mannen uit de oudsten van Israël, van wie u weet dat zij de oudsten van het volk zijn en de beampten ervan. U moet hen bij de tent van ontmoeting brengen en zij moeten daar bij u gaan staan. Dan zal Ik neerdalen en daar met u spreken. En van de Geest Die op u is, zal Ik een deel afzonderen en op hen leggen. Zij zullen samen met u de last van dit volk dragen, zodat u die niet zelf alleen hoeft te dragen.

NUMERI 11:16-17

Dus bracht hij zeventig oudsten, en de Geest daalde op hen neer. Ook zij zouden helpen de last te dragen van het rechtspreken over het volk, enzovoort.

10

Mozes wenst Gods Geest voor heel het volk

Een paar van deze mensen kwamen niet naar de tent, en toch kwam de Geest op hen. Dit verhaal staat in Numeri 11:26. Daar staat:

Twee mannen echter waren in het kamp achtergebleven. De naam van de ene was Eldad, en de naam van de andere Medad. De Geest rustte op hen — zij behoorden namelijk tot de aangeschrevenen, maar waren niet naar de tent vertrokken — en zij profeteerden in het kamp. Een jongen liep snel weg en vertelde het aan Mozes, en zei: Eldad en Medad profeteren in het kamp. Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, een van zijn uitgekozen jongeren, antwoordde en zei: Mijn heer Mozes, belet het hun!

NUMERI 11:26-28

Waarom zou hij dat zeggen? Omdat ze profeteerden, maar niet onder het toezicht van Mozes. De Heilige Geest zou aan deze mannen gegeven worden, maar Mozes bleef de opziener. Deze mannen profeteerden zonder zijn toezicht. Je zou kunnen zeggen: ‘Wat is daar mis mee?’ Niet zo veel, behalve dat dit een gemeenschap was die door profeten werd geleid, en Mozes was Gods uitverkoren leider. Iemand die onafhankelijk van Mozes profeteerde, of zelfs maar deed alsof, zou volgelingen om zich heen kunnen verzamelen en hen de verkeerde kant op leiden. Het was dus veiliger als iedereen die profeteerde dat daar bij de tabernakel deed, waar ze ter verantwoording geroepen konden worden. Deze mannen legden geen verantwoording af voor wat ze deden en spraken daar in het kamp tot het volk in de Naam van God. Dat zou een kwalijke situatie kunnen zijn, afhankelijk van wat ze zeiden.

Dus Jozua, die ijverde voor het leiderschap van Mozes, zegt:

Mozes, zeg tegen die mannen dat ze daarmee moeten ophouden.

En Mozes zei tegen hem:

Maar Mozes zei tegen hem: Zet u zich voor mij in? Och, waren allen van het volk van de HEERE maar profeten, dat de HEERE Zijn Geest over hen gaf!

NUMERI 11:29

‘Het zou mooi zijn als we geen geestelijkheid hadden’, zegt hij daarmee. ‘Het zou mooi zijn als alle gewone mensen de Geest hadden, net zoals de geestelijkheid.’ Mozes en de oudsten hebben allemaal de Heilige Geest. Ze kennen God. God heeft Zich in hen en aan hen geopenbaard. ‘Deed God dat maar bij heel Zijn volk. Dan zou je mensen zoals wij, geestelijken, niet nodig hebben’, lijkt Mozes te zeggen.

11

Pinksteren vervult de belofte van Gods Geest

Natuurlijk profeteerde Joël dat de dag zou komen waarop God zegt:

Daarna zal het geschieden dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees: uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw ouderen zullen dromen dromen, uw jongemannen zullen visioenen zien.

JOËL 2:28

Precies datgene waarvan Mozes wenste dat het zou gebeuren, zou volgens de latere woorden van de profeet Joël gaan gebeuren. En Petrus zei dat het op de dag van Pinksteren inderdaad gebeurde. Hij citeert daar in Handelingen hoofdstuk 2 uit Joël hoofdstuk 2, wanneer de Geest neerdaalt. Zo wordt de gemeente geboren, de gemeenschap van het nieuwe verbond, en het is een gemeenschap van de Geest. De Heilige Geest is in iedere christen. Hij heeft Zijn Geest uitgestort op alle vlees.

Dat zei Joël.

Dit is wat er gebeurd is. Er is niet langer een of andere priesterkaste die God namens je kent. Je kent Hem niet; zij kennen Hem namens jou. Zij zullen je over Hem vertellen. Nee, dat is niet langer het geval. Onder het nieuwe verbond geldt:

Ze zullen Mij allemaal kennen.

Ze hebben allemaal een relatie met God. De Geest woont in hen allemaal. Die zalving onderwijst hen vanbinnen, zodat ze geen leraren nodig hebben.

Dat is wat er bedoeld wordt in deze profetie in Jeremia 31. Dit is Jeremia 31:34:

Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken.

JEREMIA 31:34

Dat betekent niet dat er geen evangelisatie nodig zal zijn. Hij heeft het niet over de buitenstaanders. Hij heeft het over de mensen in het verbond. De verbondsgemeenschap zal helemaal bestaan uit mensen die God zelf kennen. Natuurlijk zal het nodig zijn om mensen die erbuiten staan te evangeliseren. Zij kennen God niet.

Dit gaat over het verschil tussen de verbondsgemeenschap onder het nieuwe verbond en de verbondsgemeenschap onder het oude verbond, waar niet iedereen God rechtstreeks kende. Voor de meeste mensen, de overgrote meerderheid, kwam alles wat ze over God wisten van wat de priesters hun vertelden. Dat is nu niet meer zo.

12

Definitieve vergeving maakt offers overbodig

Dan is er de andere, betere belofte die bij het nieuwe verbond hoort, waar Jeremia over spreekt en die de schrijver van Hebreëen aanhaalt:

Want dit is het verbond dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven en Ik zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen beslist niet ieder zijn naaste en ieder zijn broeder onderwijzen en zeggen: Ken de Heere. Want zij allen zullen Mij kennen, van klein tot groot onder hen. Want Ik zal wat hun ongerechtigheden betreft genadig zijn en aan hun zonden en hun wetteloos gedrag beslist niet meer denken.

HEBREEËN 8:10-12

De schrijver van Hebreëen gaat hier in hoofdstuk 10 verder op in en zegt dat de hogepriester elk jaar het heilige der heiligen binnenging en offers bracht die de zonde van het volk voor het voorgaande of het komende jaar zouden bedekken. Dit moest jaarlijks worden herhaald. Met andere woorden, het rondde nooit iets af. De schrijver van Hebreëen zegt:

Maar nu wordt men door deze offers elk jaar opnieuw aan de zonden herinnerd.

HEBREEËN 10:3

Maar onder het nieuwe verbond zei God:

Ik zal niet meer aan hun zonden denken.

Je hoeft niet voortdurend aan je zondigheid herinnerd te worden, zoals dat gebeurt bij dit onafgeronde werk van het offerstelsel en de Grote Verzoendag. Dit verbond maakt eens en voor altijd een einde aan de zonde. Het rekent eens en voor altijd af met het zondeprobleem. Dat is wat de schrijver van Hebreeën zegt:

En iedere priester stond wel dagelijks te dienen en bracht vaak dezelfde slachtoffers, die de zonden toch nooit zouden kunnen wegnemen, maar deze Priester is, nadat Hij één slachtoffer voor de zonden geofferd had, tot in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand van God.

HEBREEËN 10:11-12

omdat Hij klaar was en het werk gedaan was.

Dat is wat de schrijver van Hebreeën hier heel belangrijk vindt wanneer hij aanhaalt:

Ik zal niet meer denken aan hun zonden en alles wat ze tegen Mijn wet in hebben gedaan.

In hoofdstuk 10 van Hebreeën haalt hij dat gedeelte van Jeremia 31 opnieuw aan. In Hebreeën 10, vers 17, haalt hij die regel aan:

en aan hun zonden en hun wetteloze daden zal Ik beslist niet meer denken.

HEBREEËN 10:17

Dan geeft de schrijver zijn eigen commentaar. Hij zegt:

‘Waar die dingen vergeven zijn’ — daarmee bedoelt hij de zonden en wetteloze daden die God niet meer gedenkt. Die zijn nu vergeven.

Waar er nu vergeving voor is, is er geen offer voor de zonde meer nodig.

HEBREEËN 10:18

Dat wil zeggen, er is geen offerstelsel meer. Het is voorbij. Het nieuwe verbond maakt dus een einde aan het offerstelsel, omdat de zonden nu vergeven zijn. Er zijn geen verdere offers meer nodig.

Dat is ongetwijfeld waarom de schrijver van Hebreeën in hoofdstuk 8, vers 13 zegt:

Als Hij spreekt van een nieuw verbond, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat oud is verklaard en wat veroudert, staat op het punt te verdwijnen.

HEBREEËN 8:13

Het oude verbond was het offerstelsel. Het is verouderd. God heeft al definitief afgerekend met de zonden en ongerechtigheden van Zijn volk. Er zijn geen voortdurende offers nodig, er is geen tempel meer nodig, er zijn geen Levieten of priesters meer nodig. De hele taak van de Levieten en priesters was het brengen van de offers. Dat is gedaan. Alles wat bij het oude verbond en de offers hoort, is verouderd. Daarom zal het heel snel worden weggevaagd, zegt hij.

God zou de tempel verwoesten en dat alles wegnemen, omdat het nieuwe verbond ervoor in de plaats was gekomen.

13

Het nieuwe verbond is al van kracht

Het is duidelijk dat de schrijver van Hebreeën zegt dat het nieuwe verbond gekomen is en het oude verbond verouderd heeft gemaakt, en dat de tempel daarom zal worden weggevaagd. Ik wijs daarop omdat het je misschien zal verbazen dat er christenen zijn die zeggen dat de belofte van het nieuwe verbond in Jeremia 31 nog niet vervuld is. De reden dat ze dat zeggen, is dat zij dit gedeelte van Jeremia zo begrijpen dat het volgens hen gaat over iets wat voor Israël nog in de toekomst ligt: het bijeenbrengen van Israël, terug naar hun land, het herstel van Sion. Deze dingen brengen de premillennialisten, vooral de dispensationalistische premillennialisten, in verband met het duizendjarige rijk, wanneer Jezus terugkomt.

Daarom is het hun opvatting, tenminste de opvatting van velen van hen, dat het nieuwe verbond waar Jeremia over spreekt nog in de toekomst ligt. Er zijn verschillende soorten bedelingenleer. Sommigen hangen deze opvatting aan en anderen niet, maar je zult haar tegenkomen. Het is nog niet gebeurd. Waarom? Omdat de bewoording van de passage in Jeremia 31:31 luidt:

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten,

JEREMIA 31:31

Als we ervan uitgaan dat het nieuwe verbond al van kracht is, dan is het natuurlijk met de gemeente gesloten. Het is gesloten met de mensen die in Christus zijn. God denkt niet meer aan hun zonden en ongerechtigheden. Toch zegt de profetie:

Ik ga dit nieuwe verbond sluiten met het volk van Israël en het volk van Juda.

Dus zeggen zij: zie je wel, dit moet in de toekomst liggen. Het volk Israël is nog steeds verloren. Het volk Israël is niet tot God teruggekeerd. Ze zijn niet weer bijeengebracht in hun land, en God is geen nieuw verbond met hen aangegaan. Daarom is het nieuwe verbond iets Joods dat op een later tijdstip zal komen, een tijdstip dat nog niet is aangebroken.

Hiermee negeer je eenvoudigweg wat het Nieuwe Testament werkelijk zegt. Om te beginnen wat de schrijver van Hebreëen zegt. Hij zegt:

Door over een nieuw verbond te spreken, heeft Hij het oude achterhaald verklaard.

Dat is gebeurd.

Met 'wat oud en achterhaald is' wordt het oude verbond bedoeld. Dat is verouderd doordat het nieuwe verbond gekomen is.

Als Hij spreekt van een nieuw verbond, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat oud is verklaard en wat veroudert, staat op het punt te verdwijnen.

HEBREEËN 8:13

Hij zegt dus dat juist het wegvagen van het tempelstelsel plaatsvindt omdat dat stelsel verouderd is gemaakt, omdat het nieuwe verbond gekomen is en het verouderd heeft gemaakt. Dat is wat de schrijver van Hebreëen zegt.

Het is waar hij de passage aanhaalt die zegt:

Als die dingen vergeven zijn, waarmee een van de gevolgen van het nieuwe verbond wordt bedoeld, is er geen offer voor de zonde meer nodig.

De schrijver van Hebreëen zegt dat we geen dierenoffers meer nodig hebben, omdat het nieuwe verbond gekomen is. Deze omstandigheden die Jeremia voorspelde, zijn nu inderdaad werkelijkheid. De hele gedachtegang van de schrijver van Hebreëen is: dit geldt nu. Het gaat niet over een toekomstig eschatologisch verbond dat God nog gaat sluiten.

14

Jezus sluit het verbond met het overblijfsel

Dat is begrijpelijk, want Jezus kondigde in de bovenzaal aan dat het nieuwe verbond er nu was. Daar zat Hij met het overblijfsel van Israël en Juda. Dat wil zeggen, de discipelen. Zij waren het trouwe overblijfsel. Zij waren Israël en Juda. Bedenk dat van de beloften van het Oude Testament vaak wordt gezegd dat ze voor Israël en Juda zijn. Maar op andere plaatsen wordt heel duidelijk gemaakt dat hiermee het overblijfsel wordt bedoeld.

En Jesaja roept over Israël uit: Al zou het getal van de Israëlieten zijn als het zand van de zee, slechts het overblijfsel zal behouden worden.

ROMEINEN 9:27

zei Jesaja. Vaak wordt erop gewezen dat het het overblijfsel is voor wie God deze beloften zal vervullen. Zij zijn degenen die Israël en Juda worden genoemd. En het was het overblijfsel van Israël en Juda dat met Jezus in de bovenzaal was toen Hij in Lukas 22:20 zei:

Evenzo nam Hij ook de drinkbeker na het gebruiken van de maaltijd en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt.

LUKAS 22:20

Niet: ‘Dat zal het op een dag in de toekomst voor het volk Israël zijn.’ Dit geldt nu. Dit is het nieuwe verbond.

Het vergieten van Jezus’ bloed, het drinken van die beker, was de officiële inwijding van het nieuwe verbond. En wanneer Hij ‘het nieuwe verbond’ zegt, bedoelt Hij natuurlijk het enige nieuwe verbond waarover ooit in de Bijbel wordt gesproken, het verbond dat Jeremia voorspelde.

[Vertalersnoot: ‘Het nieuwe testament’ in het citaat uit Lukas 22:20 betekent hier ‘het nieuwe verbond’; de Engelse bron gebruikt ‘new covenant’.] Het is duidelijk dat dit nieuwe verbond met Christus gekomen is.

Daarmee staat dus vast dat deze gedeelten van Jesaja behoren tot de orde die Jezus bij Zijn eerste komst heeft ingesteld, en niet tot een toekomstige orde bij Zijn wederkomst.

[Vertalersnoot: De spreker zegt hier ‘Jesaja’. De zojuist besproken passage over het nieuwe verbond is Jeremia 31:31–34.] De schrijvers van het Nieuwe Testament passen niets hiervan toe op de wederkomst. Ze passen het toe op de eerste komst.

15

Gods trouw aan Israël en de scheppingsorde

Jeremia 31:35:

Zo zegt de HEERE, Die de zon tot een licht geeft overdag en de vaste orde van maan en sterren tot een licht in de nacht, Die de zee opzweept, zodat haar golven bruisen, HEERE van de legermachten is Zijn Naam. Als deze verordeningen ooit zouden wijken van voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE, dan zou ook het nageslacht van Israël ophouden een volk voor Mijn aangezicht te zijn, alle dagen! Zo zegt de HEERE: Als de hemel hierboven ooit opgemeten zou kunnen worden en de fundamenten van de aarde beneden onderzocht zouden kunnen worden, dan zou ook Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen, om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de HEERE.

JEREMIA 31:35-37

Dit vers werd mij in een debat aangehaald door een Joodse christen die betoogde dat er een toekomst is voor Israël. En dit is eigenlijk het vers dat hij het vaakst aanhaalt om dat punt te maken. Hij zegt dat God het volk Israël niet heeft verworpen. Zolang de zon schijnt en de maan schijnt, heeft God nog geen einde gemaakt aan die verordeningen. En Hij zegt: 'Ik zal Israël niet zomin verwerpen als dat Ik deze verordeningen zal afschaffen.'

Hij zei:

Hij begint met 'Als die vaste regels'. Daarmee bedoelt hij de zon, de maan, de sterren, de zee en de golven. Vers 36:

Als die vaste regels voor Mij niet meer gelden, dan zullen ook de nakomelingen van Israël voor Mij voorgoed ophouden een volk te zijn.

Dit wordt uitgelegd in vers 37:

Dan zal Ik ook alle nakomelingen van Israël afwijzen.

Als Ik de zon, de maan, de sterren en de zee wegdoo, dan zal Ik Israël ook verwerpen.

Dit bewijst misschien te veel, want de Bijbel spreekt er wel degelijk over dat er een einde komt aan de zon, de maan, de sterren en de zee. In Openbaring lezen we dat de zon verduisterd wordt, dat de sterren vallen en dat de hemel wordt opgerold. En we lezen over het nieuwe Jeruzalem:

er is geen zee meer.

Dus in zekere zin zinspeelt het boek Openbaring bijna op een passage als deze. En zoals ik die passages in Openbaring heb begrepen, is de verwoesting van Jeruzalem natuurlijk het onderwerp ervan.

Wanneer er gesproken wordt over de zon die verduisterd wordt, de hemel die als een boekrol wordt opgerold, de sterren die vallen als vijgen van een boom, is dat natuurlijk beeldspraak. Maar misschien wordt ermee gezegd: God zei dat wanneer Hij Israël wegdoet, dat het einde van deze dingen betekent. En dus zien we, in beeldspraak, het einde van Israël in het jaar 70 na Christus. Dat wordt beschreven alsof het het einde van deze dingen is. En er is geen zee meer, zoals we lezen in Openbaring 21.

16

God verwerpt niet heel Israëls nageslacht

Op het ene niveau is dit gebeurd en heeft God het volk verworpen. Maar op een ander niveau is dat niet zo, want Hij heeft niet heel het nageslacht van Israël verworpen. Zoals er in vers 37 staat, zegt Hij: als Ik al deze dingen wegdoo, en als de hemel gemeten kan worden en de fundamenten van de aarde beneden doorgrond kunnen worden — wat vermoedelijk niet mogelijk is — dan zegt Hij:

Zo zegt de HEERE: Als de hemel hierboven ooit opgemeten zou kunnen worden en de fundamenten van de aarde beneden onderzocht zouden kunnen worden, dan zou ook Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen, om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de HEERE.

JEREMIA 31:37

Heeft God heel het nageslacht van Israël verworpen? Natuurlijk niet. Er is altijd een overblijfsel dat behouden wordt. Paulus stelt die vraag zelfs in Romeinen hoofdstuk 11, meteen in het openingsvers. Paulus zegt:

Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Volstrekt niet! Ik ben immers ook een Israëliet, uit het nageslacht van Abraham, van de stam Benjamin.

ROMEINEN 11:1

Zijn antwoord is nee.

Wat bedoel je, Paulus? Wat bedoel je, Hij heeft hen niet verworpen? Hij zegt:

Ik ben een Israëliet, dus ik ben niet afgewezen.

Met andere woorden, sommigen van ons zijn niet verworpen. Ik ben daar een voorbeeld van. En hij gaat verder over hoe God degenen die Hij van tevoren gekend heeft, niet heeft verworpen.

Waar staat dat, die woorden:

‘de mensen die Hij van tevoren kende’? Waar klinkt dat naar? Dat klinkt als wat Paulus drie hoofdstukken eerder zei, in hoofdstuk 8, vers 29:

Want hen die Hij van tevoren gekend heeft, heeft Hij er ook van tevoren toe bestemd om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broeders.

ROMEINEN 8:29

Romeinen 8:29:

De mensen die Hij van tevoren kende, heeft Hij ook voorbestemd om op Zijn Zoon te lijken.

Wie zijn dat? Dat zijn de gelovigen. Dat zijn de christenen. Degenen die Hij van tevoren gekend heeft, heeft Hij niet verworpen. Er waren Joodse christenen. Zij behoorden tot het nageslacht van Abraham. Zij zijn niet verworpen. Zij hebben juist deel gekregen aan het behoud dat de profeten beloofden. Dus Paulus zegt: nee, Hij heeft degenen die Hij van tevoren gekend heeft, niet verworpen. Hij heeft Zijn volk niet verworpen. Met andere woorden, Hij heeft veel Joden verworpen omdat zij niet Zijn volk zijn, zegt hij, en omdat zij niet tot het overblijfsel behoren.

17

Het behouden overblijfsel bij Elia en Paulus

In Romeinen 11:2 zegt hij: denk eraan hoe Elia bij God pleit en zegt:

God heeft Zijn volk, dat Hij van tevoren kende, niet verstoten. Of weet u niet wat de Schrift zegt in de geschiedenis van Elia, hoe hij God aanspreekt over Israël en zegt:

ROMEINEN 11:2

Heere, zij hebben Uw profeten gedood en Uw altaren afgebroken.
Ik ben als enige overgebleven, en ze willen mij doden.

ROMEINEN 11:3

Maar wat zegt het goddelijke antwoord tegen hem?

Maar wat zegt het Goddelijk antwoord tegen hem? Ik heb voor
Mijzelf nog zeventuizend mannen overgelaten, die de knie voor
het beeld van Baäl niet gebogen hebben.

ROMEINEN 11:4

Paulus zegt in Romeinen 11:5:

Zo is er dan ook in deze tegenwoordige tijd een overblijfsel
ontstaan, overeenkomstig de verkiezing van de genade.

ROMEINEN 11:5

Paulus heeft het hier niet over eschatologie. Aanhangers van de bedelingenleer denken dat Romeinen 11 over eschatologie gaat: op een dag zal God Israël behouden. Paulus zegt geen woord over eschatologie. Hij zegt:

Op dit moment. Dus niet op een later tijdstip.

Heeft God Zijn volk dus verworpen? Nee, dat heeft Hij niet. Hij heeft een overblijfsel bewaard. Ik maak deel uit van dat overblijfsel, zegt Paulus. Ik ben het levende bewijs dat God niet heel Zijn volk heeft verworpen, want ik leef, ik ben een christen, ik ben behouden en ik ben een Jood. En er is altijd een overblijfsel, ook nu. Zoals er in de dagen van Elia een overblijfsel was, is er ook vandaag een overblijfsel. Dus zeggen dat God heel het nageslacht van Israël heeft verworpen, zou een enorme vergissing zijn, en Paulus zou dat absoluut ontkennen. Hij heeft dat deel van Israël dat Zijn overblijfsel was, niet verworpen.

18

Een heilige natie zonder land of afkomst

Er zijn twee dingen die Hij in Jeremia 31 zegt. Als de natuurlijke orde helemaal verdwijnt, dan kun je ervan uitgaan dat God heel het nageslacht van Israël heeft verworpen. Niemand beweert dat Hij heel het nageslacht van Israël heeft verworpen. Hij heeft alleen de afvalligen verworpen, niet het overblijfsel. Maar in vers 36 van Jeremia 31 zegt Hij ook:

Als deze verordeningen ooit zouden wijken van voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE, dan zou ook het nageslacht van Israël ophouden een volk voor Mijn aangezicht te zijn, alle dagen!

JEREMIA 31:36

En dit is wat hij betoogt: er moet een herstel van de natie Israël komen, want wat God belooft, is een voortbestaan. Zolang de zon en de maan en de sterren blijven bestaan, blijft Israël als natie voortbestaan.

Maar we moeten bedenken dat ‘natie’ niet strikt een aanduiding is die met etniciteit of met een locatie te maken heeft. God zei tegen hen dat zij Zijn heilige natie zouden zijn toen zij bij de berg Sinaï waren. Tegen wie sprak Hij? Voornamelijk Israëlieten, maar er was een gemengde menigte uit Egypte gekomen. Er waren ook heidenen bij. En God sloot een verbond met de hele groep, Jood en heiden, en zei:

Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij. U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken.

EXODUS 19:5-6

Hij maakte hen tot een natie. Ze hadden nog geen land. Hij had hun er een beloofd, maar ze zouden het pas een generatie later zien. Maar ze konden een natie zijn zonder een eigen locatie te hebben. Ze konden een natie zijn zonder etnisch homogeen te zijn. De oorspronkelijke natie die God bij de berg Sinaï vormde, was niet etnisch homogeen en had zich nog niet in een bepaald geografisch gebied gevestigd. Een natie zijn houdt dat niet noodzakelijk in. Een natie zijn suggereert dat je een regering hebt, dat je een koning hebt, en die hebben wij.

19

De gemeente als Gods heilige volk

Petrus noemt ons dan ook een heilige natie in 1 Petrus hoofdstuk 2, vers 9 en 10. In 1 Petrus 2:9 zegt hij:

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht,

1 PETRUS 2:9

Daarmee bedoelt hij de gemeente. Hij bedoelt niet zichzelf buiten te sluiten, maar hij spreekt hen aan over de voorrechten die zij als christenen hebben. 1 Petrus 2:9:

Jullie zijn een uitgekozen volk, priesters in dienst van de koning, een heilig volk, een volk dat helemaal van Hem is, zodat jullie kunnen vertellen hoe geweldig Hij is, Die jullie uit de duisternis naar Zijn prachtige licht heeft geroepen.

Jullie zijn nu het koninklijke priesterschap. Jullie zijn nu de heilige natie. De gemeente. Heeft God het nageslacht van Israël verworpen, zodat het geen natie meer is? Nee. Hij nam het overblijfsel en maakte daar een natie van. Hij heeft ook toegelaten dat heidenen in groten getale toetraden, zoals Hij hun dat ook in het Oude Testament toestond, maar toen waren er niet zoveel die dat deden. Onder het nieuwe verbond

zijn er meer heidenen toegetreden, misschien doordat de verplichting tot besnijdenis is opgeheven. En de natie blijft voortbestaan met de takken die niet van de boom zijn afgebroken.

Dus zeggen dat er een toekomst moet zijn voor een politieke natie Israël die uit etnische Israëlieten bestaat, is in de eerste plaats iets in deze passage lezen wat de schrijvers van het Nieuwe Testament er helemaal niet in zouden lezen. En er is geen reden om dat erin te lezen.

20

Jeruzalem krijgt ruimere grenzen

Vers 38:

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat de stad herbouwd zal worden voor de HEERE, van de Hananeëltoren tot aan de Hoekpoort,

JEREMIA 31:38

Eigenlijk is dit verder dan de Hoekpoort, zo blijkt. Er wordt gezegd dat de stadsmuren zich verder zullen uitstrekken dan voorheen. Vroeger liep het meetsnoer vanaf de toren van Hananeël tot aan de Hoekpoort en maakte daar een bocht. Kijk, er staat daar dat de stad gebouwd zal worden vanaf de toren van Hananeël tot aan de Hoekpoort. Dat is de aangewezen plek waar de muur bij de Hoekpoort de hoek om gaat. Maar het meetsnoer zal verder doorlopen, voorbij de Hoekpoort, rechtdoor over de heuvel Gareb, en pas daarna een bocht maken. Met andere woorden, de grens zal ruimer

worden dan voorheen. Dat doet ons denken aan minstens een paar passages in Jesaja. In Jesaja 49 en Jesaja 54 wordt allebei gesproken over de noodzaak voor Israël om zijn land of zijn tabernakel, zijn tent, groter te maken.

Vergroot de plaats voor uw tent, laat men uw tentkleden wijd uitspannen, wees niet terughoudend, verleng uw touwen, sla uw pinnen vast. Want u zult zich rechts en links uitbreiden, uw nageslacht zal de heidenvolken in bezit nemen en de verlaten steden bevolken.

JESAJA 54:2-3

Alle heidenen zullen daar binnenkomen en zeggen:

Ook zullen de kinderen, van wie u beroofd was, in uw oren zeggen: Deze plaats is te nauw voor mij. Maak plaats voor mij, laat mij hier wonen!

JESAJA 49:20

De beeldspraak zegt eenvoudigweg dat Israël binnen zijn oude grenzen te klein zal zijn om plaats te bieden aan het ware Israël dat zal binnenkomen. Daar zullen ook heel veel heidenen bij horen. En daarom zullen de grenzen verder worden uitgezet. Een vergelijkbaar visioen in Zacharia maakt eigenlijk hetzelfde duidelijk met iets andere beeldspraak. In Zacharia hoofdstuk 2 staat:

Ik sloeg mijn ogen op en zag een man met een meetsnoer in zijn hand. Ik vroeg: ‘Waar gaat u heen?’ Hij antwoordde: ‘Jeruzalem opmeten, om te zien hoe breed en hoe lang het is.’ De engel die met mij sprak, ging naar buiten, en een andere engel kwam hem tegemoet. Die zei: ‘Ren naar die jongeman en zeg: Jeruzalem zal zonder muren bewoond worden, vanwege de vele mensen en dieren die er zijn. Want Ik, zegt de HEERE, zal een muur van vuur om haar heen zijn en de heerlijkheid in haar midden.’

ZACHARIA 2:1-5

21

Een heilig Jeruzalem met plaats voor heidenen

Dit is duidelijk het nieuwe Jeruzalem. Het heeft geen fysieke muren nodig. Het heeft God als muur eromheen en de heerlijkheid woont erin. Maar hij zegt: ‘Deze man gaat Jeruzalem opmeten.’

[Vertalersnoot: De spreker herhaalt hier alleen dat deze man Jeruzalem gaat opmeten. Het volledige citaat uit Zacharia 2:1-5 is hieronder als context behouden.]

Opnieuw sloeg ik mijn ogen op en zag, en zie, er was een Man met een meetsnoer in Zijn hand. Toen zei ik: Waar gaat U heen? Hij zei tegen mij: Ik ga Jeruzalem opmeten om te zien hoe groot zijn breedte en hoe groot zijn lengte zal zijn. En zie, de Engel Die met mij sprak, trad naar voren en een andere engel trad Hem tegemoet. En Hij zei tegen hem: Loop snel, spreek tot die jongeman en zeg: Jeruzalem zal niet ommuurd blijven, vanwege de veelheid aan mensen en dieren in haar midden. En Ik zal voor haar zijn, spreekt de HEERE, een muur van vuur rondom, en Ik zal in haar midden tot heerlijkheid zijn.

ZACHARIA 2:1-5

En hij denkt aan Jeruzalem zoals het vroeger was, als de stad die ten onder ging, die Nebukadnezar platbrandde. Maar zo is het niet meer. Jeruzalem zal nu veel te groot worden om er muren omheen te zetten, vanwege de grote hoeveelheid mensen die er wonen. En als je verder leest in het hoofdstuk, noemt hij inderdaad de heidenen die binnenkomen, in vers 11. Zacharia 2:11:

Veel heidenvolken zullen op die dag bij de HEERE gevoegd worden en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal in uw midden wonen. Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten Mij tot u gezonden heeft.

ZACHARIA 2:11

Dus tot het ware Jeruzalem zullen ook heel veel heidenen behoren. Dit is een thema uit het Oude Testament. Jesaja brengt het een paar keer naar voren. Zacharia brengt het daar in hoofdstuk 2 naar voren. Jeremia brengt het hier in Jeremia 31 naar voren. De grens zal ruimer zijn dan je denkt. En de slotwoorden van vers 40 in Jeremia zijn:

Heel het dal met de dode lichamen en de as en al de velden tot aan de beek Kidron, tot aan de hoek van de Paardenpoort naar het oosten toe, zal een heiligheid voor de HEERE zijn. Voor eeuwig zal er niets meer worden weggerukt of afgebroken.

JEREMIA 31:40

Met andere woorden, er zullen gebieden zijn die vroeger niet als deel van het heilige grondgebied werden beschouwd. Velden in het Kidrondal en dergelijke, buiten de muren, zullen even heilig zijn als de grond binnen de muren. Opnieuw is de gedachte dat het begrip Jeruzalem als heilige plaats wordt uitgebreid tot buiten de traditionele grenzen.

22

Jeremia gevangen tijdens het beleg

Nu hoofdstuk 32:

Het woord dat van de HEERE tot Jeremia gekomen is in het tiende regeringsjaar van Zedekia, de koning van Juda. Dit jaar was het achttiende jaar van Nebukadrezar.

JEREMIA 32:1

Dit is 587 voor Christus, slechts een jaar voordat Jeruzalem in handen van de Babyloniërs viel en werd platgebrand. Dit is op het hoogtepunt van de crisis. De belegering begon in het negende jaar van Zedekia, in de tiende maand. En dit is duidelijk daarna, dus Jeruzalem wordt belegerd op het moment dat deze profetie wordt gegeven. De stad viel vroeg in het daaropvolgende jaar.

Er staat:

Het woord dat van de HEERE tot Jeremia gekomen is in het tiende regeringsjaar van Zedekia, de koning van Juda. Dit jaar was het achttiende jaar van Nebukadrezar. Het leger van de koning van Babel hield toen Jeruzalem belegerd, en de profeet Jeremia zat opgesloten op het binnenplein van de wacht dat bij het huis van de koning van Juda ligt,

JEREMIA 32:1-2

Dat lezen we verderop in het historische gedeelte. We lezen nu het profetische gedeelte. Iets verderop hebben we een historisch gedeelte dat vertelt wat er met Jeremia gebeurde. Daar zien we dat hij opgesloten zat in de binnenplaats van de gevangenis, in hoofdstuk 37, vers 21. Hij was eigenlijk uit een put, een kerker, omhooggehaald en op deze binnenplaats van de gevangenis gezet. Zijn gevangenschap was dus eigenlijk een zekere verbetering ten opzichte van een eerdere gevangenschap. En dat staat aan het einde van hoofdstuk 37. Maar hier hebben we een profetie die op dat moment werd gegeven.

waar Zedekia, de koning van Juda, hem had opgesloten en had gezegd: Waarom profeteert u: Zo zegt de HEERE: Zie, Ik ga deze stad in de hand van de koning van Babel geven en hij zal haar innemen, en Zedekia, de koning van Juda, zal aan de hand van de Chaldeeën niet ontkomen, want hij zal zeker in de hand van de koning van Babel gegeven worden. Hij zal van mond tot mond met hem spreken en oog in oog met hem staan. Hij zal Zedekia naar Babel doen gaan. Daar zal hij blijven, totdat Ik naar hem zal omzien, spreekt de HEERE. Wanneer u tegen de Chaldeeën strijdt, zult u niet voorspoedig zijn.

JEREMIA 32:3-5

Dit is hoe Zedekia de boodschap van Jeremia weergeeft. Het is een vrij lange samenvatting ervan, met alle bijzonderheden, waarin natuurlijk het slechte nieuws voor Zedekia naar voren komt, vooral wat er met hem zal gebeuren. Dus Zedekia is daar boos over. Hij zet Jeremia op de binnenplaats van de gevangenis. Vers 6:

23

Hanameëls akker en het recht van lossing

Jeremia zei: Het woord van de HEERE kwam tot mij: Zie, Hanameël, de zoon van uw oom Sallum zal naar u toe komen en zeggen: Koop voor uzelf mijn akker die in Anathoth is, want u hebt het recht van lossing om hem te kopen.

JEREMIA 32:6-7

Dit betekent dat iemand volgens de wet, als hij in armoede leefde of in een moeilijke financiële situatie verkeerde, zijn erfelijke akkers kon verkopen. Die had hij geërfd, ze waren in de tijd van Jozua aan zijn familie gegeven en van generatie op generatie doorgegeven. Deze akkers mochten niet voorgoed aan deze families worden ontnomen, maar ze konden ze wel voor een bepaalde tijd verkopen. In het jubeljaar zouden alle akkers teruggaan naar de oorspronkelijke eigenaars, enzovoort. Maar intussen was er maar eens in de vijftig jaar een jubeljaar. Daar zaten tientallen jaren tussen. Soms verkocht iemand zijn akker en wilde hij die vervolgens, vóór het jubeljaar, graag terughebben. Maar niemand kon die terugkopen behalve een familielid dat het recht van lossing had.

Je kon niet zomaar teruggaan en tegen de man die je akker had gekocht zeggen: ‘Goed, ik heb het geld. Ik wil mijn akker terugkopen.’ Die man zegt: ‘Nee, die is nu van mij.’ Maar een naaste verwant had wel het recht om erheen te gaan en te zeggen: ‘We eisen die akker nu terug, of je dat nu wilt of niet. Hier is het geld. We lossen hem.’

Er was dus een akker in de familie van Jeremia die verloren was gegaan, en Jeremia was de naaste verwant van degene die de oorspronkelijke eigenaar was geweest. Hij had het recht om die voor de familie terug te kopen.

Nou, dat is een behoorlijk ongevoelige bezoeker voor iemand in de gevangenis. Je zit in de gevangenis en je familielid komt je bezoeken, alleen maar om te zeggen: 'Hé, ik moet je om wat geld vragen. Kun je ons even helpen? We zijn wat grond kwijtgeraakt. Zou je dit stuk grond voor ons willen kopen?' Maar tot zijn verbazing zei God tegen hem dat hij het moest doen. God vertelde hem in vers 6 dat Hanameël zou komen en dit verzoek zou doen.

In vers 8 gebeurde het.

Hanameël, de zoon van mijn oom, kwam, overeenkomstig het woord van de HEERE, naar mij toe op het binnenplein van de wacht. Hij zei tegen mij: Koop toch mijn akker die in Anathoth is, dat in het land van Benjamin is, want u hebt het recht van bezit en u hebt het recht van lossing. Koop hem voor uzelf! Toen wist ik dat dit het woord van de HEERE was.

JEREMIA 32:8

24

Een akker kopen als teken van terugkeer

Maar wat moet Jeremia met een akker? Hij profeteert dat Jeruzalem ontvolkt zal worden. En hij is een inwoner. Hij zit nu toevallig in de gevangenis, maar binnen een jaar zullen Jeruzalem en de omgeving worden weggevaagd. Waarvoor moet je dan een akker bezitten? Waarom zou je op dit moment geld willen uitgeven aan grond in die streek? Het is een slechte investering. Maar God zegt tegen hem dat hij die moet kopen.

Hij zegt:

Dus kocht ik van Hanameël, de zoon van mijn oom, de akker die in Anathoth is. Ik woog voor hem het geld af, zeventien sikkil zilver. Ik ondertekende de koopbrief en verzegelde die, en liet door getuigen bevestigen dat ik het geld op een weegschaal had afgewogen. Ik nam de koopbrief, die volgens het gebod en de verordeningen verzegeld was, en de opengelaten brief, en gaf de koopbrief aan Baruch, de zoon van Neria, de zoon van Machseja, voor de ogen van Hanameël, de zoon van mijn oom, voor de ogen van de getuigen die de koopbrief hadden ondertekend, en voor de ogen van alle Judeeërs die op het binnenplein van de wacht zaten.

JEREMIA 32:9-12

Over hem horen we hier voor het eerst. Maar hij wordt later een van de helden en een van de weinige vrienden van Jeremia, en de man die het boek Jeremia daadwerkelijk voor ons heeft opgeschreven. Jeremia dicteerde het aan hem en Baruch schreef het op.

Hij zei:

Ik gaf de koopakte aan deze man, in het bijzijn van Hanameël, de zoon van mijn oom, en de getuigen die de koopakte hadden ondertekend, waar alle Joden bij waren die op de binnenplaats van de gevangenis zaten.

Dus hij handelt de wettelijke transactie af. Hij betaalt zeventien sikkil zilver, waarschijnlijk geld waar je moeilijk aan komt als je in de gevangenis zit. Maar hij moet ergens geld vandaan hebben gekregen, waarschijnlijk van gevers of door geschenken, of misschien had hij geld geërfd. We weten het niet. Maar hij geeft het geld daadwerkelijk uit en koopt grond die waardeloos zal worden. Hij zal die nooit bezitten. Hij zal er nooit wonen. Hij zal die nooit bewerken. De Babylonische ballingschap

zal zeventig jaar duren. Jeremia zal dood zijn voordat die voorbij is. Hij kan niet verwachten ooit gebruik te kunnen maken van deze aankoop, maar hij doet het als een teken.

Een teken waarvan? Een teken dat, ook al zullen de Joden worden weggevoerd in ballingschap, er een terugkeer zal zijn. De uitleg wordt gegeven in vers 44, aan het einde van het hoofdstuk. De profetie die hij bij deze gelegenheid geeft om zijn daad uit te leggen, luidt:

Men zal akkers kopen voor geld, de koopbrieven ondertekenen en verzegelen, en die door getuigen laten bevestigen in het land van Benjamin, in de omstreken van Jeruzalem, in de steden van Juda, in de steden van het Bergland, in de steden van het Laagland, en in de steden van het Zuiderland. Ik zal namelijk een omkeer brengen in hun gevangenschap, spreekt de HEERE.

JEREMIA 32:44

Enzovoort. Hij zegt:

Want Ik zal ervoor zorgen dat hun mensen uit gevangenschap terugkomen, zegt de Heer.

Dus door dit veld te kopen liet hij zien dat hij bereid was zijn geld in te zetten voor wat hij verkondigde. Je zou denken dat een man die echt geloofde dat ze in ballingschap zouden gaan, en die niet zeker wist of ze zouden terugkomen, op dat moment geen cent zou uitgeven aan onroerend goed in die streek. Maar hij had er vertrouwen in, omdat de HEERE hem had verteld dat de ballingen zouden terugkeren en dit bezit weer waarde zou krijgen. Het zou dus iets waard zijn om het te bezitten. Dat maakt hij duidelijk door de aankoop te doen, en God zegt hem dat hij dit moet doen.

25

Jeremia bidt om inzicht in de aankoop

Dan vers 16:

Ik bad tot de HEERE, nadat ik de koopbrief aan Baruch, de zoon van Neria, had gegeven: Ach, Heere HEERE! Zie, Ú hebt de hemel en de aarde gemaakt door Uw grote kracht en door Uw uitgestrekte arm. Niets is voor U te wonderlijk. U, Die goedertierenheid bewijst aan duizenden, Die de ongerechtigheid van de vaders vergeldt in de schoot van hun kinderen na hen, U, grote, machtige God — HEERE van de legermachten is Zijn Naam — groot van raad en machtig van daad (want Uw ogen zijn open over alle wegen van de mensenkinderen, om eenieder te geven overeenkomstig zijn wegen en overeenkomstig de vrucht van zijn daden), U, Die tekenen en wonderen verricht hebt in het land Egypte tot op deze dag, in Israël en onder de andere mensen, en U hebt Uzelf een Naam gemaakt, zoals het heden ten dage is.

JEREMIA 32:16-20

Hij is God hier eigenlijk aan het vleien en zegt: ‘Ik besef dat U groot en slim en machtig bent, enzovoort, maar ik begrijp niet wat ik zojuist heb gedaan. Ik weet dat U een goede God bent, een wijze God, een machtige God. Niemand kan iets tegen U inbrengen. Alles is mogelijk voor U.’

In vers 25 komt hij aan het einde van deze lange lofprijzing op Gods deugden en wijsheid en macht. Hij zegt:

Toch hebt U Zelf tegen mij gezegd, Heere HEERE: Koop voor uzelf die akker voor geld en laat het door getuigen bevestigen. De stad is echter in de hand van de Chaldeeën gegeven.

JEREMIA 32:25

Hij zegt hier dus: 'God, ik begrijp niet wat U mij opdraagt te doen. U hebt mij steeds verteld dat dit in handen van de Chaldeeën komt. En ik weet dat U slim bent en zo, maar het lijkt er niet op dat U hier slim handelt. Dit lijkt op dit moment geen goede investering. Waarom hebt U mij gezegd dit te doen?'

26

God belooft terugkeer en een eeuwig verbond

God antwoordt in vers 26:

Toen kwam het woord van de HEERE tot Jeremia: Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees. Zou ook maar iets voor Mij te wonderlijk zijn?

JEREMIA 32:26-27

In vers 17 heeft Jeremia zojuist bevestigd:

Niets is te moeilijk voor U.

God zegt:

Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees. Zou ook maar iets voor Mij te wonderlijk zijn? Daarom, zo zegt de HEERE: Zie, Ik ga deze stad in de hand van de Chaldeeën en in de hand van Nebukadrezar, de koning van Babel, geven en hij zal haar innemen.

JEREMIA 32:27-28

Enzovoort.

Dan, verderop, nadat Hij over hetzelfde soort dingen heeft gesproken, over hoe Hij het aan de Chaldeeën zal geven, zegt Hij in vers 36:

Welnu, daarom, zo zegt de HEERE, de God van Israël, van deze stad, waar u van zegt: Zij is door het zwaard, door de honger en door de pest in de hand van de koning van Babel gegeven: Zie, Ik ga hen bijeenbrengen uit al de landen waarheen Ik hen in Mijn toorn, in Mijn grimmigheid en in grote verbolgenheid verdreven zal hebben, en Ik zal hen terugbrengen naar deze plaats en hen onbezorgd doen wonen. Zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn. Ik zal hun één hart en één weg geven om Mij te vrezen, alle dagen, hun ten goede, en hun kinderen na hen. Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten, dat Ik Mij van achter hen niet zal afwenden, opdat Ik hun goeddoe. En Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, zodat zij niet van Mij afwijken.

JEREMIA 32:36-40

Dat is natuurlijk het nieuwe verbond.

Ik zal Mij over hen verblijden en hun goeddoen. En Ik zal hen in getrouwheid in dit land planten, met heel Mijn hart en met heel Mijn ziel. Want zo zegt de HEERE: Zoals Ik al dit grote onheil over dit volk gebracht heb, zo zal Ik ook al het goede over hen brengen dat Ik over hen uitspreek. Er zullen akkers gekocht worden in dit land, waarvan u zegt: Het is een woestenij, zodat er geen mens en geen dier meer is; het is in de hand van de Chaldeeën gegeven. Men zal akkers kopen voor geld, de koopbrieven ondertekenen en verzegelen, en die door getuigen laten bevestigen in het land van Benjamin, in de omstreken van Jeruzalem, in de steden van Juda, in de steden van het Bergland, in de steden van het Laagland, en in de steden van het Zuiderland. Ik zal namelijk een omkeer brengen in hun gevangenschap, spreekt de HEERE.

JEREMIA 32:41-44

Dit hele hoofdstuk is dus gewijd aan deze opdracht die God hem gaf en de profetie die ermee samenhang. Je koopt dit stuk grond en daarmee vertel je de wereld dat je echt gelooft in je boodschap: dat dit land, hoewel het binnenkort woest zal liggen, zijn definitieve einde nog niet heeft bereikt. Dit bezit zal op een dag weer waarde hebben, omdat het volk zal terugkeren.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Jeremia 31:23
- Jeremia 31:24-26
- Jeremia 31:27

- Jeremia 31:28-30
- Ezechiël 18:1
- Ezechiël 18:14-20
- Jeremia 31:29
- Ezechiël 18:3-4
- Jeremia 31:31-34
- Hebreëën 8:6
- Hebreëën 8:7
- Hebreëën 8:8
- Hebreëën 8:8-9
- Hebreëën 8:10-12
- Hebreëën 8:13
- Romeinen 7:12
- Romeinen 7
- Ezechiël 36:25-27
- 1 Johannes 2:27
- Numeri 11:16-17
- Numeri 11:26-28
- Numeri 11:29
- Joël 2:28
- Jeremia 31:34
- Hebreëën 10:3
- Hebreëën 10:11-12
- Hebreëën 10:17
- Hebreëën 10:18
- Jeremia 31:31
- Romeinen 9:27
- Lukas 22:20
- Jeremia 31:35-37
- Jeremia 31:37
- Romeinen 11:1
- Romeinen 8:29
- Romeinen 11:2
- Romeinen 11:3

- Romeinen 11:4
- Romeinen 11:5
- Jeremia 31:36
- Exodus 19:5-6
- 1 Petrus 2:9
- Jeremia 31:38
- Jesaja 54:2-3
- Jesaja 49:20
- Zacharia 2:1-5
- Zacharia 2:11
- Jeremia 31:40
- Jeremia 32:1
- Jeremia 32:1-2
- Jeremia 32:3-5
- Jeremia 32:6-7
- Jeremia 32:8
- Jeremia 32:9-12
- Jeremia 32:44
- Jeremia 32:16-20
- Jeremia 32:25
- Jeremia 32:26-27
- Jeremia 32:27-28
- Jeremia 32:36-40
- Jeremia 32:41-44

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.